

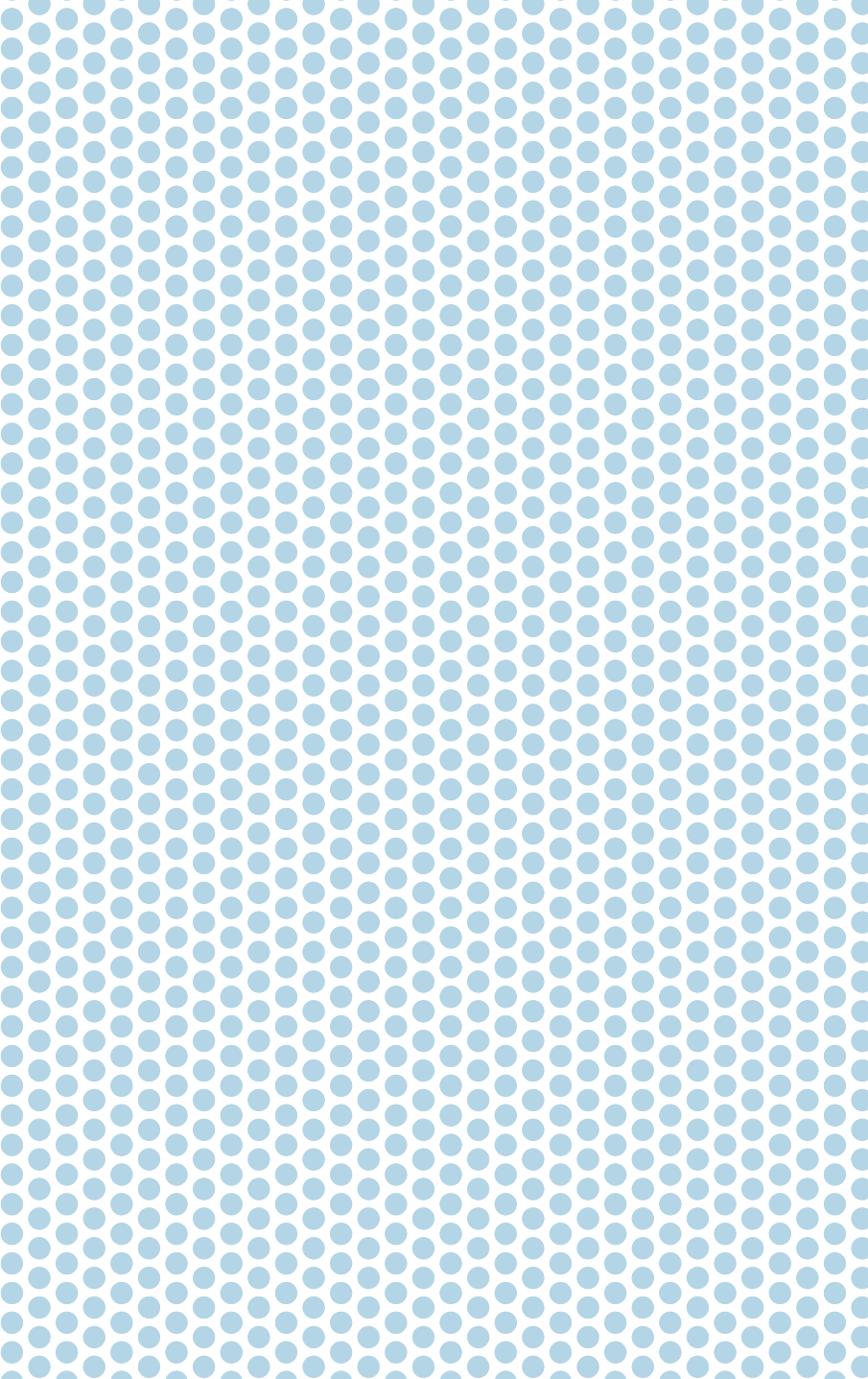
EL VAIXELL
DE VAPOR

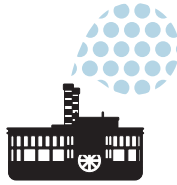
Brisca

Andreu Martín

Il·lustracions
de Ramón Rosanas

EL VAIXELL
DE VAPOR

Brisca

Andreu Martín

Il·lustracions de Ramón Rosanas

Primera edició: juny de 2015

Edició: Dolors Ortiz i Perpinyà

© 2015, Andreu Martín Farrero, pel text

© 2015, Ramón Rosanas García-Galán, per les il·lustracions

© 2015, Editorial Cruïlla

Nàpols, 249 - 08013 Barcelona

editorial@cruilla.cat

ISBN: 978-84-661-3944-1

DL: B-11329-2015

Imprès a la UE / *Printed in EU*

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, tret de les excepcions previstes per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.conlicencia.com) si necessiteu fotocopiar o escanejar cap fragment d'aquesta obra.

● 1

A LA GRANJA DE L'ONCLE COSME, els dos gossots pastors s'esvaloten i travessen l'era per bordar cap a l'exterior, on un rumor de motor i un núvol de pols anuncien visites.

Es diuen Espurna i Sam, i són joves, peluts, inquietos i sorollosos.

Són els primers que han sentit el cotxe.

L'oncle Cosme s'està rentant les mans perquè acaba de donar menjar als porcs, i crida a la seva dona perquè atengui els qui arriben.

–Maria! Que ve el teu germà!

Al pati del darrere, es canviarà les botes de goma brutes i pudents per unes espadenyes.

Mentrestant, la Maria surt a l'era, on ja compareix el cotxe del seu germà Jaume, que viu a la ciutat.

L'Espurna i el Sam borden a cor què vols per manifestar la seva alegria.

Baixen del vehicle el Jaume, la Sílvia, la Paula, de deu anys, i la gosseta Brisca.

Mentre els humans s'abracen i es petonegen i la tieta Maria diu, com sempre, que la Paula ha crescut una barbaritat des de l'última vegada, la Brisca s'enfronta un cop més al Sam i a l'Espurna.

És un terrier escocès, o sigui, un d'aquests gossos negres, no gaire grossos, de no més de deu quilos però musculosos i forts, amb una llarga mandíbula de dents poderoses, pròpies d'una raça més gran, orelles sempre alçades i alerta, ulls plens de curiositat mig amagats per unes celles llargues, barba venerable, potes curtes i cua dreta com una antena.

És eixerida, àgil i trapella.

Li diuen Brisca perquè aquest és el joc preferit de la nena.

Els gossos pastors, robustos i barroers, un pam més alts, li donen la benvinguda amb lladrucs eixordadors. Ella, que té dos anys, i és petitona i simpàtica, se'ls acosta amb tímidesa i es deixa ensumar.

S'asseu, mira cap al cim de la muntanya fent-se la interessant i permet que l'olorin tant com vulguin. Per fi, quan se sent una mica acceptada, es posa de panxa enlaire, per demostrar que no

pensa oferir cap mena de resistència, rendició absoluta.

Una vegada que el Sam i l'Espurna es donen per satisfets, la petita terrier roda sobre si mateixa, es planta sobre les potes curtes i, a l'aguait, els provoca perquè la persegueixin.

De seguida està corrent per l'era a tota velocitat i en cercles, per desafiar els amics a una carrera.

El Sam accepta el repte i es precipita sobre ella.

La Brisca l'esquiva rodolant per terra, se n'allunya una mica i l'ataca sense temor.

Les gallines, que fins aleshores passejaven tranquil·lament, s'han agrupat en un racó, es mantenen a distància i escatainen horroritzades.

L'Espurna s'afegeix al joc i així continuen esvalotant tots tres, embogits, cremant energies, com si no haguessin passat ni cinc minuts des de l'última vegada que es van veure.

La Paula contempla bocabadada la seva gosseta. La fa feliç veure-la feliç.

Llavors apareix l'oncle Cosme, vermellot, panxut i bon jan. Encaixa la mà amb el Jaume i fa un petó a la Sílvia. Diu que la Paula està molt gran.

–Heu vingut molt d'hora per dinar.

–Així tindrem temps de fer un volt fins a la font del Camús, o a l'ermita de Sant Rubèn.

L'oncle Cosme mira el cel.

–Jo no me'n refiaria gaire.

–No te'n refiaries gaire? –se sorprèn el Jaume–. Si no hi ha ni un núvol...

–Sí que n'hi ha, de núvols. Mira allà.

Un dit gruixut i dur, de pagès, assenyala el cim d'una muntanya on s'esfilagarsa alguna cosa semblant al cotó, que deixa anar retalls grisos vessant avall.

–Ahir, a la tele, van dir que plouria –afegeix la Sílvia, per demostrar que opina el mateix que el Cosme.

–La tele sempre s'equivoca –diu el Jaume–. A més, la font del Camús està en direcció contrària a aquests núvols. I molt a prop, o sigui que, si plo-gués, seríem aquí en un moment.

De manera que, mentre l'oncle Cosme i la tie-ta Maria es posen a preparar el dinar, el Jaume, la Sílvia, la Paula i la Brisca surten a fer una excursionió pel camp.

● 2

FA UN SOL ESPLÈNDID, que sembla d'estiu, i bufa un aire fresc que ajuda a suportar la calor.

L'hivern ha quedat enrere definitivament, l'anorac comença a destorbar i ja es pot gaudir de la verdor dels arbres i les coloraines de les flors.

La Paula porta la Brisca lligada amb la corretja, com sempre, i és el seu pare qui li diu:

–Deixa-la anar, que corri pel bosc, ja veuràs que bé que s'ho passa.

–I si s'escapa? –pregunta la Paula amb una mica de neguit.

–On vols que vagi? Que no ve, quan la cries?

Sí, la Brisca sempre ve que la criden. I no li agrada gens estar lluny de la família Font.

La Paula deixa anar la Brisca.

Durant una bona estona, sembla la gosseta més contenta del món.

Rosega els cordons de les vambes de la nena per forçar-la que la persegueixi, i van d'una banda a l'altra entre lladrucs i crits.

La Paula s'enfila a una roca per fugir-ne, i la Brisca la imita amb dificultat. La Paula salta a l'herba tova i la gosseta la segueix. Rodolen per terra.

A la Brisca li crida l'atenció el moviment de les flors grogues que el vent gronxa.

Amb les mans agafades, el Jaume i la Sílvia les contemplen somrients. Són una família feliç.

De sobte, la Brisca s'atura en sec i es queda petrificada, mirant un punt entre els matolls, amb les orelles i la cua molt alçades i la pota dreta aixecada en actitud d'alerta. Què ha vist?

La Paula s'espanta perquè sap que aquesta postura vol dir que la gossa està a punt d'atacar, i la Brisca és molt ràpida, tot i que les seves potes curtes facin pensar el contrari.

És de raça de caçadors d'animals petits, capaç d'enxampar el més àgil dels esquiroles.

—Què passa, Brisca? Vine aquí, Brisca.

La gossa ni tan sols la sent. Tota la seva atenció està fixada en aquells matolls d'allà al davant, al costat del roure, on ha vist el moviment d'un animal.

Un conill.

Un conill que havia sortit a fer una volta i s'ha quedat glaçat en notar la presència del gos caçador, molt quiet entremig de la fullaraca del boix.

En aquest moment sona un tro que fa vibrar els cims de les muntanyes que els envolten.

La terra tremola com si hagués estat sacsejada per un terratrèmol, i una violenta ràfega de vent agita les capçades dels arbres, com l'ona expansiva d'una explosió.

La Brisca, sobresaltada com quan sent els petards de la nit de Sant Joan, inicia la cacera, perquè el conill ha començat a moure's però també perquè la catapulta l'esglai.

El conill avança a salts i al seu darrere ve disparada i bordant la Brisca, i els empaita la Paula, cada cop més distanciada.

–Brisca! Brisca! Vine aquí!

La Paula ensopega amb una arrel i cau de cara a l'herba.

Es posa a plorar.

També vénen corrent el Jaume i la Sílvia.

La Paula crida, entre sanglots: «Brisca, Brisca!»

El Jaume crida com si fos un tenor:

–Brisca, vine aquí!

I la Sílvia: «Brisca!».

La Brisca no hi és. Ha desaparegut entremig dels matolls, els desnivells del terreny i els troncs dels arbres, que una mica més enllà es converteixen en bosc.

La Paula ara xiscla desconsolada, convençuda que mai més tornarà a veure la seva gosseta.

De sobte, el món sembla immens.

–Briscaaaaa!

El pare, molt afligit, intenta calmar-la.

–No t'amoïnis. La Brisca tornarà.

–Notorna! –li fa notar la nena. S'esgargamella–:
Brisca!

El vent impetuós que s'ha aixecat amb el tro acaba d'arrossegar els núvols que coronaven la muntanya: s'han tornat negres i compactes, se situen sobre el bosc i enfosqueixen el dia.

–Brisca! Brisca!

De cop i volta es posa a ploure, tal com havien advertit a la televisió.

● 3

PRIMER SÓN GOTES GRUIXUDES I PESANTS, COM projectils llançats des del cel amb mala fe. A traïció, es converteixen en un diluvi intens i glaçat que sembla capaç d'aixafar els arbres i polvoritzar les roques.

Hi ha un llampec engegador i un tro fa esgarrijar la família Font, que no pot aixoplugar-se enlloc.

En un instant, pares i filla queden xops i encarcerats pel fred.

–Marxem, marxem! –decideix el Jaume, temorós que la nena enxampi una pulmonia.

–No! –s’hi nega la Paula, plorant a crits–. No podem marxar sense la Brisca!

–No ens podem quedar aquí! –El Jaume ha de cridar molt fort per fer-se sentir per damunt d’un altre tro espantós.– Marxem! Ja tornarem a buscar la Brisca!

–No!

Se'n van.

Han d'arrossegar la Paula, que acaba caient al fang, i el seu pare, enfadat, l'aixeca a pes de braços i la porta a coll mentre la nena s'hi resisteix com si la segrestessin uns desconeguts.

–Prou, Paula, quieta, ja n'hi ha prou!

–No vull marxar! Briscaaa!

La família Font es desplaça en direcció contrària a la que seguia la gosseta l'última vegada que l'han vist.

Se n'estan allunyant.

La Paula espeternega.

El Jaume l'aguanta amb força, amb por d'ensopegar i caure en aquest camí enfangat, que gairebé s'ha convertit en un torrent que canalitza les aigües de la muntanya.

La pluja és gelada, és un record de l'hivern que no fa gaire que han deixat enrere. No fa tant que la Paula va tenir una grip i va arribar a més de quaranta de febre, i els van dir que havia estat a punt d'enxampar una pneumònia.

Els pares no volen córrer aquest risc.

La Brisca només és un gos.

No poden jugar amb la salut de la filla ni amb la d'ells mateixos per un simple gos.

Per fer dreuera travessen un prat, mentre la Paula no para de repetir «Brisca, Brisca, Brisca» entre sanglots.

Així, arriben a la granja de l'oncle Cosme.

AQUEST LLIBRE L'HA ESCRIT

Andreu Martín (Barcelona, 1949), que és escriptor i guionista de còmic, teatre i sèries de televisió. Com a autor de literatura juvenil va guanyar, juntament amb Jaume Ribera, el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil, el 1989, per *No demanis llobarro fora de temporada*, obra amb què van començar la sèrie de llibres dedicats al jove detectiu Flanagan. Els seus llibres han estat traduïts a l'alemany, francès, italià, lituà, neerlandès, basc i asturià. A l'Editorial Cruïlla ha publicat, a la sèrie vermella del Vaixell de Vapor, *Filles úniques*; i a la col·lecció Gran Angular, *Em diuen Tres Catorze*.

www.andreumartin.com

I L'HA IL·LUSTRAT

Ramón Rosanas (Badalona, 1966), que de petit va decidir que es volia dedicar a explicar històries dibuixant després d'haver llegit les aventures de l'Astèrix, i als dinou anys ja va començar a dibuixar còmics. També ha treballat fent dibuixos per a diaris i revistes, i s'ha dedicat a il·lustrar llibres infantils i juvenils. Per a l'Editorial Cruïlla ha fet els dibuixos de molts llibres, com ara *Per un plat de macarrons*, *Hi ha un nen al lavabo de les nenes*, *Xut a porta* o *La història de Liesl i Po*.

ramonrosanas.com

**Si t'ha agradat
aquesta història,
vés a**

Hi trobaràs tota la informació sobre
els nostres llibres:

- Novetats
- Notícies
- Entrevistes
- Vídeos

I moltes coses més!

La **Brisca**, la gosseta de la Paula, **s'ha perdut** pel bosc. Passen els dies, i la gossa no torna a casa, cosa que desespera la nena. Ahora, per aquella zona es comença a parlar d'una colla de **gossos salvatges** que ataquen els animals de les masies i també les persones...

On és la Brisca?
Què deu fer, perduda
i sola, **envoltada
de perills?**

156731

ISBN 978-84-661-3944-1

9 788466 139441

REALISME

FAMÍLIA

AMISTAT